

Vergaderjaar 2006–2007

21 501-08

Milieuraad

Nr. 233

VERSLAG VAN EEN ALGEMEEN OVERLEG

Vastgesteld 24 januari 2007

De vaste commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer¹ heeft op 14 december 2006 overleg gevoerd met staatssecretaris Van Geel van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer over:

- **de brief van de staatssecretaris van VROM d.d. 5 oktober 2006 over afschrift brief aan Eurocommissaris Dimas inzake incident in Ivoorkust (VROM 06-842);**
- **de brief van de staatssecretaris van VROM d.d. 13 oktober 2006 met het verslag van de Milieuraad van 23 oktober 2006 (21 501-08, nr. 224);**
- **de brief van de staatssecretaris van VROM d.d. 16 oktober 2006 over de Eerste lezing EP Luchtkwaliteit (30 175, nr. 21);**
- **de brief van de minister van Buitenlandse Zaken d.d. 26 oktober 2006 Fiche 7: Mededeling en Richtlijn Pesticiden (22 112, nr. 469);**
- **de brief van de staatssecretaris van VROM d.d. 1 november 2006 over Voortgang implementatieprogramma EG-verordening registratie, evaluatie en autorisatie van chemische stoffen (REACH) (21 501-08, nr. 225);**
- **de brief van de minister van VROM d.d. 15 november 2006 Fiche 2: Thematische strategie bodembescherming en kader-richtlijn bodem (22 112, nr. 472);**
- **de brief van de staatssecretaris van VROM d.d. 21 november 2006 met aanbieding NEC-rapportage 2006 (28 240, nr. 66);**
- **de brief van de staatssecretaris van VROM d.d. 12 december 2006 met de geannoteerde agenda voor de Milieuraad 18 december te Brussel (21 501-08, nr. 229H);**
- **de brief van de minister van Buitenlandse Zaken d.d. 22 november 2006 verkort BNC-fiche over Actieplan Energie (22 112, nr. 474).**

Van dit overleg brengt de commissie bijgaand beknopt verslag uit.

¹ Samenstelling:

Leden: Schreijer-Pierik (CDA), Van Gent (GroenLinks), Van der Staaij (SGP), Poppe (SP), Snijder-Hazelhoff (VVD), Depla (PvdA), Van Bochove (CDA), Huizinga-Heringa (ChristenUnie), Koopmans (CDA), voorzitter, Spies (CDA), Van der Ham (D66), Van Velzen (SP), De Krom (VVD), Samsom (PvdA), Roefs (PvdA), ondervoorzitter, Neppérus (VVD), Van Leeuwen (SP), Jansen (SP), Jacobi (PvdA), Jules Kortenhorst (CDA), Van der Burg (VVD), Van Heugten (CDA), Vermeij (PvdA), Madlener (PVV) en Ouwehand (PvdD).

Plv. leden: Sterk (CDA), Duyvendak (GroenLinks), Van der Vlies (SGP), Polderman (SP), Remkes (VVD), Crone (PvdA), Hessels (CDA), Ortega-Martijn (ChristenUnie), Koppejan (CDA), Ormel (CDA), Koşer Kaya (D66), Leijten (SP), Kamp (VVD), Smeets (PvdA), Dijsselbloem (PvdA), Zijlstra (VVD), Langkamp (SP), Gerkens (SP), Waalkens (PvdA), Haverkamp (CDA), Van Beek (VVD), Mastwijk (CDA), Dijkema (PvdA), Agema (PVV) en Thieme (PvdD).

Vragen en opmerkingen uit de commissie

Mevrouw **Spies** (CDA) merkt op dat de commissieleden de geannoteerde agenda weer heel laat hebben ontvangen en dat die agenda inhoudelijk een slechtere kwaliteit heeft dan de voorgaande geannoteerde agenda's. Over het concept van de kaderrichtlijn ter bescherming van het mariene milieu (KRM) heeft de regering nog zoveel vragen niet beantwoord dat de Kamer geen mandaat kan geven voor instemming met een politiek akkoord.

Het zou zeer betreuenswaardig zijn als de Euro 6-emissienorm voor auto's pas in 2014 van kracht wordt. Wanneer de Euro 5-norm van kracht wordt, moet in ieder geval het stimuleringsbeleid van de afgelopen jaren worden voortgezet, ook ter bevordering van een versnelde invoering van de Euro 6-norm.

Een stevig Europees klimaatbeleid is essentieel. Sommige landen spelen op dit punt mooi weer. Frankrijk en Duitsland nemen bij hun voorgenomen emissiereductie van 30% bijvoorbeeld 1990 als uitgangspunt, wat vanaf 2012 neerkomt op maximaal 10%.

Zal de staatssecretaris ook in deze Milieuraad aandacht vragen voor de EVOA-problematiek, met name voor de ellende die door de Probo Koala is veroorzaakt, de onhelderheid van definities en het slopen van dubbelwandige tankers?

Klopt het dat op het punt van de luchtkwaliteit nog geen besluitvorming mogelijk is? Wat is in de Milieuraad de stand van zaken met betrekking tot de nieuwe normstelling waarover de Europese Commissie en het Europees Parlement in discussie zijn?

De Thematische strategie voor het duurzaam gebruik van pesticiden stemt in hoofdlijnen tot tevredenheid. De daarmee samenhangende administratieve lasten baren wel zorgen. En in hoeverre sluit de richtlijn aan bij de nieuwe Wet gewasbescherming?

Het in het Europees Parlement bereikte akkoord over REACH betekent dat de desbetreffende verordening op korte termijn in werking treedt. Daar moet dus snel voorlichting over worden gegeven.

Een flinke meerderheid van de lidstaten wil graag een bodemrichtlijn. Nederland zou van zo'n richtlijn alleen maar last hebben: de bodem wordt niet schoner of beter, maar de administratieve lasten nemen toe. De meerderheid van de Kamer is dan ook tegen de komst van een bodemrichtlijn, maar het ziet ernaar uit dat Nederland machteloos staat. Klopt dat?

De heer **Duyvendak** (GroenLinks) wijst erop dat de milieusituatie van de zeeën zeer slecht is. Bij de voorbereiding van de vorige Milieuraad leek de staatssecretaris voorstander van een aanscherping van de KRM. Daarna zijn er echter verschillende signalen gekomen dat Nederland zich juist verzet tegen aanscherping. Ook het feit dat Nederland meer flexibiliteit voor specifieke nationale situaties wenselijk acht, wekt geen vertrouwen. Wat is de inzet van de staatssecretaris in de Milieuraad? Is hij het ermee eens dat in de KRM een heldere definitie van de gewenste milieusituatie en concrete, stevige en aan een tijdpad verbonden doelstellingen met afdwingbare verplichtingen moeten worden opgenomen? Afhankelijk van het antwoord van de staatssecretaris moet dit debat wellicht plenair worden voortgezet, zodat de Kamer de staatssecretaris een heldere instructie kan meegeven.

Duitsland wil dat het klimaatbeleid een belangrijk onderwerp wordt van de komende Europese Raad. Wat is de Nederlandse inzet, mede gelet op de demissionaire status van de regering en de nieuwe samenstelling van de Kamer? Is de regering bereid om de Kamer kort na het kerstreces een brief over de Nederlandse inzet te sturen? Als de formatie van het nieuwe kabinet in januari niet wordt afgerond, is de huidige demissionaire regering immers verantwoordelijk voor de Nederlandse inbreng.

De aanscherping van de emissienormen voor auto's verloopt te traag en te langzaam. Is het waar dat de Sports Utility Vehicles (SUV's) niet onder de nieuwe Euro 5-norm vallen? Het zou belachelijk zijn als de meest vervuilende auto's buiten schot blijven.

De heer **Poppe** (SP) is het met de staatssecretaris eens dat het incident met de Probo Koala aantoont dat de EU moet kunnen verzekeren dat slobbs op een verantwoorde wijze worden verwerkt, dat zij niet onverwerkt naar andere landen gaan en dat illegale handel daarin bestreden wordt. Met de huidige Europese wet- en regelgeving is dat echter onmogelijk. Is de staatssecretaris bereid om er in Europees kader voor te pleiten dat aan de hand van logboeken en controle in alle Europese havens met een havenontvangstinstallatie wordt uitgezocht wat de schepen invoeren, lossen en meenemen? Het daaruit resulterende afgiftepatroon zou duidelijk maken hoeveel slobbs door de in- en uitvoer van chemicaliën in de Europese havens ontstaan en of de schepen die slobbs in Europese havens afgeven. Van de slobbs die zij niet afgeven, mag worden aangenomen dat die in zee of in landen buiten de EU terechtkomen. Omdat havenontvangstinstallaties over het benodigde personeel beschikken en omdat alle schepen een logboek hebben, is zo'n onderzoek snel uitvoerbaar. De staatssecretaris heeft in een vorig AO kritiek geuit op de Europese voorstellen over de Noordzee. Gaat hij die kritiek ook uiten in de Milieuraad?

De lobby van de chemische industrie op het punt van risicovolle chemische stoffen heeft in het Europees Parlement succes gehad, want er zijn belangrijke elementen uit REACH verdwenen. In werkelijkheid gaat het immers niet om 10 000 stoffen, maar om 100 000 stoffen, waarvan 60 000 stoffen veelvuldig gebruikt worden. Wordt bij de toetsing niet alleen naar de toxiciteit gekeken maar ook naar de mate waarin de stoffen worden gebruikt? Bij bedrijven die per jaar minder dan 10 ton produceren en dus eigenlijk niet onder REACH vallen, moet juist wel goed naar de toxiciteit worden gekeken.

Energiezuinige huishoudelijke apparaten zijn meestal duur. Is de staatssecretaris bereid om op Europees niveau na te gaan of het mogelijk is om duurzame apparaten via een btw-verlaging of subsidiëring goedkoper te maken?

Mevrouw **Vermeij** (PvdA) constateert dat de geannoteerde agenda vol cryptische zinsneden en omslachtige formuleringen staat. Zij spreekt de hoop uit dat Nederland op het terrein van het milieu de komende jaren een leidende en niet-risicomijdende rol gaat spelen in de EU.

De emissiehandel is een goed instrument dat verder ontwikkeld moet worden. Er zijn al negen plannen van lidstaten teruggestuurd en ook het Nederlandse plan schijnt teruggestuurd te gaan worden. Hoe gaat de staatssecretaris daar verder mee om?

Op het punt van het klimaatbeleid moeten heel concrete doelstellingen worden gesteld via het zetten van stappen en het noemen van percentages.

Het oorspronkelijke voorstel voor de Euro 5-verordening bevatte geen uitzondering voor de SUV's. Het is bizar dat gewone auto's aan strenge milieunormen moeten voldoen, maar de grote, zeer vervuilende SUV's niet. Het moet technisch mogelijk zijn om de SUV's onder deze verordening te laten vallen. Wat gaat de staatssecretaris hier in de Milieuraad aan doen? Ook het uitstel van de inwerkingtreding van de verordening tot september 2009 is te betreuren. Heeft Nederland de mogelijkheid om verder te gaan dan de verordening?

Mevrouw **Ouwehand** (PvdD) benadrukt het belang van een ambitieus klimaatbeleid en hoopt dat de staatssecretaris op dit punt met stevige standpunten naar de Milieuraad gaat.

Het concept van de KRM is veel te vaag. Welk standpunt zal de staatssecretaris in de Milieuraad innemen? De KRM zou in elk geval moeten aansturen op implementatie van de Europese richtlijnen over het aanwijzen van gebieden die beschermd dienen te worden. Ook Nederland speelt soms mooi weer, bijvoorbeeld in de rapportage over de National Emission Ceilings (NEC): aan de EU wordt slechts gemeld dat de beleidsprognoses in beeld komen, terwijl er volgens het Milieu- en Natuurplanbureau slechts een kans is van 45% dat Nederland de beleidsdoelstellingen op het punt van het ammoniakplafond haalt. Er moet dus snel een aanscherping van de maatregelen plaatsvinden. Dergelijke rapportages dienen duidelijk te zijn en niet vol te staan met cryptisch taalgebruik.

Mevrouw **Neppéus** (VVD) vraagt of Eurocommissaris Dimas heeft gereageerd op de brief die de staatssecretaris al ruim twee maanden geleden over het incident met de Probo Koala naar hem heeft verzonden.

Op het punt van de KRM dreigt het gevaar dat alles weer tot op de komma wordt geregeld. Aanscherping van de formuleringen is dus niet gewenst. In Europees verband moet niet méér worden geregeld dan nodig is.

Mevrouw Neppéus sluit zich aan bij de opmerkingen over de Euro 5-verordening. Heeft Nederland ingestemd met het compromis over de roetfilter?

Door het grote aantal amenderingen van REACH door het Europees Parlement dreigt die overeenkomst zeer detaillistisch te worden en tot veel bureaucratie voor het mkb te leiden. Hoe is de verhouding tussen het voorgenomen agentschap met 450 medewerkers en de werkzaamheden op dit punt in Nederland, bijvoorbeeld van de inspecties?

Het punt van de bodemkwaliteit kan en moet op nationaal niveau worden geregeld en niet op Europees niveau. Staat Nederland met dat standpunt helemaal alleen?

Komt er in januari 2007 een Groenboek van de Europese Commissie over het klimaat? Is de staatssecretaris het ermee eens dat de Nederlandse inzet op dit punt moet worden geconcretiseerd?

De heer **Van der Ham** (D66) sluit zich aan bij het pleidooi voor een zo spoedig mogelijke invoering van de Euro 5-norm.

De Europese maritieme strategie is vaag. Gaat de EU de landen rond de Middellandse Zee buiten de EU helpen bij het handhaven van de afspraken die wellicht worden gemaakt? Wat is het standpunt van de staatssecretaris over de afspraken over bevissing? Hoewel alle biologen bijvoorbeeld pleiten voor onmiddellijke beëindiging van de vangst van kabeljauw, gaat de Landbouwrapad niet verder dan verlaging van het quotum.

Op zich is het goed dat biodiversiteit op de agenda staat, maar ook op dat punt is vaagheid troef. Welke middelen zijn er uitgetrokken voor het actieprogramma voor biodiversiteit, hoe gaat de regering het actieplan implementeren en is er een tijdspad voor de te ondernemen actie? Kortom: stelt het actieplan daadwerkelijk iets voor?

Is de staatssecretaris het ermee eens dat de ambitie op het punt van het level playing field met betrekking tot het gebruik van pesticiden moet worden aangescherpt? Welke mogelijkheden ziet hij daartoe? Gelden de voorstellen ook voor de export van producten, zodat geen vervuilende middelen naar bijvoorbeeld ontwikkelingslanden kunnen worden gebracht? Ook in de periode voor inwerkingtreding van een nieuwe regeling moet export van schadelijke pesticiden naar ontwikkelingslanden worden voorkomen.

Ook als het kabinet nog enige tijd demissionair is, is het essentieel om binnen de EU en in de internationale onderhandelingen tijdig aan te dringen op een ambitieus klimaatbeleid. Daarvoor bestaat immers een brede Kamermeerderheid.

Antwoord van de staatssecretaris

De **staatssecretaris** wijst erop dat hij bij de beantwoording rekening moet houden met zijn demissionaire status.

Geannoteerde agenda's van Europese Raden zijn altijd laat beschikbaar, maar nu is er ook iets mis gegaan met het stuk, waardoor de Kamer het nog later heeft ontvangen.

De ambitie van de EU zou moeten zijn om in maart in de Europese Raad harde afspraken te maken over de relatie tussen energie, klimaatbeleid, innovatie en leveringszekerheid. Daarbij zou moeten worden uitgegaan van een plafond als unilaterale inzet, onafhankelijk van wat er in de wereld gebeurt. Dat biedt de ontwikkelingslanden het vertrouwen dat de EU doorgaat met haar ambities en is cruciaal voor het functioneren van het emissiehandelssysteem en voor investeringen door het bedrijfsleven in innovatie. Men moet zich daarbij inderdaad niet blindstaren op percentages; in Duitsland wordt de emissiereductie bijvoorbeeld vergemakkelijkt door de structuurveranderingen in de industrie in het voormalige Oost-Duitsland.

In de voorbereiding spelen het in januari verschijnende Groenboek van de Europese Commissie en op Nederlands niveau het in januari verwachte interdepartementaal beleidsonderzoek (IBO) naar een klimaatstrategie voor de lange termijn en het komende regeerakkoord een belangrijke rol. Eurocommissaris Verheugen, Frankrijk en Duitsland hebben ambities geformuleerd. Nederland moet dat ook doen, maar die ambities moeten uitvoerbaar zijn en moeten in het regeerakkoord dus worden gerelateerd aan het voor de komende tijd gewenste maatregelenpakket op het punt van de emissiehandel, het niveau en de instrumenten van energiebesparing en de positie van duurzame energie. De ambtelijke voorbereiding is daarop gericht. Hopelijk wordt dit proces tijdig afgerond, zodat de Nederlandse inzet kan worden ingebracht in de internationale discussie. Nederland moet daarin een leidende rol blijven vervullen, zeker op het punt van duurzame energie en energiebesparing. Van het huidige demissionaire kabinet mogen geen voorstellen worden verwacht, want zulke ingrijpende voorstellen zouden zeker controversieel worden verklaard. Als de kabinetsformatie te lang duurt, zal de huidige regering de Nederlandse inzet tijdig met de Kamer bespreken. De Kamer zal het IBO met de kabinetsreactie in januari ontvangen.

Het is positief dat verscheidene internationaal opererende bedrijven op dit terrein grote ambities hebben. Hopelijk nemen de koepelorganisaties die ambities over, maar voornamelijk is VNO-NCW aanzienlijk minder ambitieus. De formatie en de nieuwe regering dienen het bedrijfsleven te wijzen op zijn rol bij het aanscherpen van de ambities.

De Euro 5- en de Euro 6-verordening hadden beide sneller in werking kunnen treden, maar niet veel sneller. De Euro 6-norm is immers streng en de industrie weet nu dat de vereiste forse emissiereductie innovaties vergt. De ontwikkeling en implementatie van die innovaties vergen enkele jaren. Er is dus geen reden voor ontevredenheid, temeer omdat er in juni nog geen zicht was op een gekoppeld Euro 5/Euro 6-voorstel. Daar heeft Nederland sterk op aangedrongen, omdat het gaat om een groot probleem voor de luchtkwaliteit in Nederland. Ook de staatssecretaris vindt de uitzonderingspositie voor de SUV's een verkeerd signaal. Nederland zal dat standpunt ook uitdragen, maar dat zal geen effect hebben op het door het voorzitterschap met de Europese Commissie en het Europees Parlement bereikte compromis, dat overigens van de agenda af is gehaald. Nederland heeft uiteraard nog steeds de mogelijkheid om vervuillende auto's fiscaal aan te pakken.

De andere lidstaten, met uitzondering van het VK, zijn het niet eens met het Nederlandse standpunt dat lidstaten de mogelijkheid moeten hebben om vooruitlopend op de Euro 5- en Euro 6-normen roetfilters verplicht te stellen. Bovendien staat in het voorstel dat het moet passen in de Euro-

pese regels en afspraken, bijvoorbeeld over de interne handel. Nederland heeft op dat punt beroep aangetekend, want milieu en gezondheid dienen in deze situatie (en in bepaalde andere situaties) belangrijker te zijn dan de interne markt. Het effect van roetfilters is overigens niet meegenomen in de berekeningen voor het nationaal samenwerkingsprogramma. De staatssecretaris hoopt dat het nieuwe kabinet de emissiereductie al voor de inwerkingtreding van de nieuwe normen zal stimuleren.

De staatssecretaris zal in de Milieuraad vragen wanneer zijn brief over de Probo Koala wordt beantwoord. De regelgeving inzake slobs valt overigens in eerste instantie onder Verkeer en Waterstaat. In de Milieuraad is al wel over dit onderwerp gedebatteerd. Ook als de regelgeving alles afdekt, kan de complexiteit van de regelgeving toch ongelukken uitlokken. De staatssecretaris vindt daarom dat alle giftige afval binnen Europa moet worden verwerkt en Europa dus niet mag verlaten. Nederland vervult een voortrekkersrol bij het verbeteren van het zicht op de gang van zaken met betrekking tot afval en zeehavens. Maandag a.s. zal de staatssecretaris de Kamer over dit onderwerp een brief sturen.

Het is een huzarenstukje dat op het punt van REACH een heel redelijk compromis is bereikt dat veel maatschappelijke en economische winst zal opleveren. Bij de aanpak is rekening gehouden met zowel de toxiciteit van de stoffen als de volumes: naarmate het volume groter is, nemen de eisen toe. Europese bedrijven profiteren van investeringen op dit terrein, want uiteindelijk zullen de VS en Japan deze lijn moeten volgen. De administratieve lasten voor het mkb zijn mede op aandringen van Nederland zeer beperkt gebleven. Gelet op de interne Europese markt en de solidariteit binnen de EU, is het beter dat niet elk land afzonderlijk op dit punt het wiel moet uitvinden, maar dat één deskundige Europese instantie adviezen gaat verstrekken. Het aantal van 450 medewerkers van het agentschap is zeker niet te hoog, gelet op het aantal chemische stoffen waarop het agentschap betrekking heeft en op de maatschappelijke baten in de vorm van gezondheidswinst. Met deze stevige basis als uitgangspunt kan in de toekomst worden bekeken of verdere aanscherping nodig is. De invoering van REACH vindt plaats op 1 juni 2007. De voorlichting gaat op 1 januari 2007 van start met een helpdesk en richt zich tot juni vooral op de industrie en het bedrijfsleven. Na juni is de voorlichting vooral gericht op de implementatie. De staatssecretaris zegt toe dat de Kamer regelmatig zal worden geïnformeerd over de voortgang, ook inzake de voorlichting. De Europese Commissie erkent dat Nederland een goed bodembeleid heeft. De Nederlandse bodem zou inderdaad niet verbeteren door een bodemrichtlijn, die Nederland alleen administratieve lasten zou opleveren. Er lijkt echter een grote meerderheid voor de richtlijn te zijn. Als Nederland zich alleen tegen de richtlijn zou verzetten, zou het geen rol spelen bij de vormgeving daarvan. Daarom is het streven erop gericht om de richtlijn zo aan te passen dat Nederland er zo weinig mogelijk last van heeft. In de tweede helft van 2007 wordt hierover een definitief oordeel geveld. De Kamer kan dan bepalen wat zij van het dan voorliggende voorstel vindt. De nieuwe richtlijn inzake pesticiden komt in grote lijnen met het Nederlandse beleid overeen, vergroot dus de gelijkheid van het speelveld voor het Nederlandse bedrijfsleven en biedt voldoende beleidsruimte voor de specifieke Nederlandse situatie. De toelating van pesticiden en het vervoer ervan naar ontwikkelingslanden hangt af van de toxiciteit: schadelijke pesticiden worden nergens toegelaten en mogen dus ook niet vervoerd worden naar ontwikkelingslanden. Het zou te betreuren zijn als de industrie haar maatschappelijke verantwoordelijkheid niet neemt en voor de inwerkingtreding van een nieuwe regeling nog snel schadelijke pesticiden naar ontwikkelingslanden brengt, maar daar is in EU-verband niets aan te doen. Desgevraagd zegt de staatssecretaris toe dat hij de Kamer zal laten weten of in Nederland nog bestrijdingsmiddelen voor de export worden geproduceerd die in de EU niet gebruikt mogen worden. Ook zal hij in overleg met de minister van LNV nagaan hoe de nieuwe richtlijn zich

verhoudt tot de nieuwe Wet gewasbescherming en welke extra administratieve lasten er eventueel mee gemoeid zijn.

Op het punt van de luchtkwaliteit volgt na de omzetting van een politiek akkoord in een gemeenschappelijke benadering in het tweede kwartaal van 2007 de tweede lezing in het Europees Parlement. De regering zal er bij de Nederlandse Europarlementariërs voor pleiten dat de twee voor Nederland belangrijkste punten daarbij aan de orde komen: een sterkere link met het bronbeleid en een extra periode van 1 à 2 jaar voor het bereiken van de doelstellingen op het punt van de emissie van stikstofdioxide.

De regering speelt in de NEC-rapportage geen mooi weer maar houdt op dat punt de vinger zorgvuldig aan de pols. Als de norm niet gehaald dreigt te worden, moet aanvullend beleid worden geformuleerd. Dat is nu niet nodig, want de komende twee jaar moeten nog de nodige metingen plaatsvinden om definitieve conclusies te kunnen trekken. Hopelijk komt er ook een scherper inzicht in de samenhang tussen deze normen en de ambities inzake duurzame energie en energiebesparing. Indien nodig kan het nieuwe kabinet dan extra maatregelen nemen. Het grote verschil tussen de door de gemeenten opgegeven ammoniakemissies en de berekende emissies is aan de EU gemeld. Als dit leidt tot wijziging van emissiefactoren, moeten maatregelen genomen worden om aan de afspraken te voldoen, temeer omdat na 2010 de normen waarschijnlijk zullen worden aangescherpt.

De aandacht die de staatssecretaris besteedt aan de uitvoerbaarheid en concreetheid van de maritieme strategie en de relatie tussen die strategie en andere dossiers, betekent niet dat hij op dat punt geen ambities heeft. Wel heeft hij inmiddels moeten constateren dat de eerder door hem als wenselijk aangegeven versnelling van de inwerkingtreding niet haalbaar is, omdat het voorstel al zeer ambitieus is. Nederland staat positief-kritisch tegenover een maritieme strategie, want die is inderdaad nodig. De inzet is erop gericht dat bestaande verdragen niet worden verstoord, dat geen dubbel werk wordt gedaan en dat er sprake is van kosteneffectiviteit. De KRM moet dus goed aansluiten bij de Kaderrichtlijn Water, het Groenboek Maritiem Beleid en andere vormen van maritiem beleid en maritieme wetgeving, want extra aanscherping van de normen is niet nodig. In sommige delen van de EU ontbreekt nog een goed samenwerkingsverband tussen landen voor de daadwerkelijke uitvoering, maar de belangrijkste Nederlandse aandachtspunten zijn goed geregeld in het voorliggende voorstel. Nederland wil wel een verklaring opnemen over de consequenties van de uitbreiding van de rechtsmacht van kuststaten buiten de 12-mijlszone. De primaire verantwoordelijkheid voor dit dossier ligt overigens bij Verkeer en Waterstaat.

Nadere gedachtewisseling

Mevrouw **Spies** (CDA) vraagt hoe reëel de kans op een politiek akkoord over de maritieme strategie is. Het is nu voor de Kamer immers zeer lastig om de inhoud en consequenties van de maritieme strategie te beoordelen. Daarvoor heeft de Kamer concretere informatie nodig.

De heer **Duyvendak** (GroenLinks) vraagt wanneer het al diverse malen aangekondigde wetsvoorstel wordt ingediend dat gedifferentieerde parkeertarieven mogelijk moet maken, zodat gemeenten voor vervuilende auto's een hoog parkeertarief kunnen invoeren.

De staatssecretaris verwijst naar het huidige kabinetsbeleid op het punt van het maritieme milieu, maar misschien is intussen een andere meerderheid in de Kamer ontstaan. Daarom zal de heer Duyvendak vandaag een plenair debat naar aanleiding van dit algemeen overleg aanvragen.

De heer **Poppe** (SP) dringt erop aan dat de staatssecretaris in de Milieuraad een voorstel doet voor een gedegen Europees onderzoek dat moet aantonen hoe de slobb ontstaan, waar zij vandaan komen en om welke schepen het gaat. De nadere uitwerking van dit voorstel kan later volgen. Over REACH is de staatssecretaris veel te positief. De chemielobby is succesvol geweest. Komt er overigens nog een vervolg over de talloze overige gevaarlijke stoffen? Ziet de staatssecretaris mogelijkheden voor stimulering van energiezuinige huishoudelijke apparatuur?

Mevrouw **Vermeij** (PvdA) vraagt of het klopt dat de Europese Commissie het Nederlandse voorstel inzake de emissiehandel terugstuurt en onderschrijft de zorgen van de heer Duyvendak over de Nederlandse inzet op het punt van de KRM. Tot slot vraagt zij of het mogelijk is om de Euro 5-norm in Nederland toch te laten gelden voor SUV's.

Mevrouw **Ouwehand** (PvdD) dringt aan op duidelijkheid over de inzet van Nederland inzake de KRM. Is de staatssecretaris het er bijvoorbeeld mee eens dat in de KRM explicieter moet worden opgenomen dat de lidstaten scherper dienen toe te zien op de naleving van Europese en internationale regels voor gebiedsbescherming?

Mevrouw **Neppérus** (VVD) wijst erop dat met betrekking tot de KRM op veel punten nog geen overeenstemming is bereikt en begrijpt daarom niet dat in de komende Milieuraad al sprake zou kunnen zijn van een politiek akkoord. De KRM moet dus zo beperkt mogelijk zijn.

De heer **Van der Ham** (D66) vraagt hoe landen die aan de Middellandse Zee liggen maar niet tot de EU behoren, worden gesteund bij de handhaving op het terrein van de visserij. Wat is het oordeel van de staatssecretaris over het standpunt van de minister van LNV dat de vangst van bepaalde vissoorten niet naar de nulgrens toe hoeft?

De **staatssecretaris** wijst op de eenheid van het kabinetsbeleid en onderschrijft dan ook het standpunt van de minister van LNV over visserij. Van de tien beoordeelde emissiehandelsplannen is er één teruggetrokken; bij de negen andere plannen is sprake van een korting van 6% à 7%. Er is nog geen signaal over de beoordeling van het Nederlandse plan, dat in januari wordt beoordeeld. De Europese Commissie heeft alleen een groot aantal technische vragen gesteld.

Nederland heeft een aantal mogelijkheden om op fiscaal terrein en andere terreinen een eigen beleid te voeren ten aanzien van vervuilende auto's. Het nieuwe kabinet kan bijvoorbeeld afspraken maken over de fiscale bevoordeling van hybride auto's en auto's die rijden op aardgas of bio-ethanol. De beoogde ingangsdatum van het gedifferentieerde parkeertarief is 1 juli 2007.

Duurzame producten vallen momenteel helaas niet onder de in Europees verband limitatief opgesomde producten waarvoor het lage btw-tarief kan gelden. Hopelijk kan dat snel veranderen om het gebruik van energiezuinige huishoudelijke apparatuur te stimuleren.

Het beleid ten aanzien van slobb kan beter volgende week integraal aan de orde komen in aanwezigheid van alle relevante bewindspersonen. Het maken van onderscheid tussen slobb en afval is in ieder geval een complicerende factor.

Met REACH wordt een stevige basis gelegd in een complexe omgeving met een internationaal opererend bedrijfsleven. Het is aan toekomstige generaties bestuurders om, indien nodig, het beleid aan te scherpen. De ontwikkeling van de maritieme strategie is al in 2002 begonnen. De staatssecretaris is op zich zeer positief over de strategie, maar er zijn nog vijftien zware voetnoten. De kans is dus heel groot dat maandag geen

politiek akkoord wordt bereikt. Die voetnoten hebben bijvoorbeeld betrekking op de definities van «goede milieukwaliteit» en «mariene wateren». Het belangrijkste punt voor Nederland is dat de strategie moet aansluiten bij de Kaderrichtlijn Water. Op het punt van de kosteneffectiviteit en het behoud van de regionale focus (zodat bestaande regionale zee- en visserijconventies worden gerespecteerd) is de Nederlandse inzet al verwezenlijkt. De regering denkt vooral in termen van inspanningsverplichtingen voor de milieukwaliteit, terwijl de heer Duyvendak blijkbaar de voorkeur geeft aan resultaatverplichtingen.

Toezeggingen

Het IBO onderzoek naar het klimaatbeleid is begin 2007 gereed en zal na kabinetsbesluit openbaar worden. De kabinetsreactie zal in samenhang met de reactie op het rapport van de WRR en het Groenboek van de Europese Commissie begin 2007 naar de Kamer worden verstuurd;
De staatssecretaris zal nagaan of er in Nederland nog bestrijdingsmiddelen worden geproduceerd die in Europa niet meer mogen worden toegepast, en de Kamer hierover informeren;
De staatssecretaris zal in overleg met de minister van LNV nagaan hoe de richtlijn pesticiden zich verhoudt tot de nieuwe Wet gewasbescherming en welke administratieve lasten ermee gemoeid zijn en de Kamer hierover informeren.

De fungerend voorzitter van de vaste commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
Koopmans

De adjunct-griffier van de vaste commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
Van Halen